

SPLAIENGLISH: el tractament de l'anglès adaptat a l'alumnat amb NEE

Oscar del Estal Martínez

Mestre de Llengua anglesa a l'Escola Splai (Barcelona)

RESUM

El Bloc d'anglès de l'Escola Splai va sorgir per complementar l'aprenentatge de l'anglès, implementat a l'aula, i compartir-ho amb tota la comunitat educativa. A poc a poc s'ha anat convertint en una eina de suport a les famílies, especialment per aquelles que tenen fills amb alguna necessitat educativa especial. La gran acollida rebuda, amb més de 25.000 comentaris com a resposta als 3.640 articles publicats ha superat les nostres expectatives.

Paraules Clau:

Adaptació del currículum, tecnologies de la informació i la comunicació, família, llengua oral

ABSTRACT

Escola Splai's English Blog was created to complement English learning in classroom and to share it with the educational community. Step by step, it has turned into a helpful tool for the families, especially for those who have children with special educational needs. The warm welcome given to our blog, more than 25.000 comments as an answer to 3.640-posted posts has exceeded all expectations.

Key words:

Curriculum adaptation, information and communication technology, family, oral language

CONTEXTUALITZACIÓ

L'Escola Splai, emplaçada al districte de Nou Barris (Barcelona), té un gran interès per l'aprenentatge i difusió de la llengua anglesa, incloent l'ús de les noves tecnologies per planificar, consolidar i reforçar-la. Aquest va ser el principal motiu que ens va portar a participar en el Pla Experimental de Llengües Estrangeres (2007-10) "La integració de les TIC a l'aula per millorar l'expressió oral en anglès". L'objectiu principal és que el nostre alumnat contempli l'anglès com l'expressió del món globalitzat en el què estem immersos, creant noves activitats que fomentin la competència lingüística i audiovisual per part dels alumnes.

La dificultat de les famílies per ajudar els alumnes per manca d'algú que domini la llengua anglesa a casa, es fa més palesa en els casos dels alumnes amb necessitats educatives especials (NEE). El Bloc d'anglès[1] obre a aquestes famílies noves possibilitats: preparació d'enregistraments d'àudio a casa seguint el model del mestre o dels seus propis companys, millora de les seves produccions orals, difusió de l'expressió oral realitzada a classe, lectura d'audiollibres...

OBJECTIUS PLANTEJATS

Els principals objectius del nostre bloc són:

1. Implicar a la comunitat educativa en l'aprenentatge de la llengua anglesa.
2. Proporcionar als alumnes un nou àmbit d'ús de l'anglès.
3. Cercar una comunicació útil amb els visitants del bloc.

4. Despertar en els alumnes amb NEE un interès per la millora de la seva expressió oral.
5. Esdevenir un element de suport per a l'alumnat amb NEE.
6. Millorar la capacitat de l'alumnat per comunicar-se de forma oral fent servir una correcta pronunciació.
7. Encoratjar-los a participar activament en un ventall d'activitats TIC en llengua anglesa mitjançant els comentaris dels articles.
8. Animar al consum de programes de televisió o dibuixos animats en llengua anglesa subtitulats.
9. Dinamitzar el servei de préstec de llibres en anglès proporcionant audiollibres per aconseguir un major aprofitament de la lectura.

DESCRIPCIÓ DE LES ACTIVITATS PLANTEJADES AL BLOC

Al setembre, es realitza una sessió d'informàtica amb els alumnes per a que coneguin el bloc i les noves activitats introduïdes aquell curs. En cas de comptar amb un alumne amb NEE, es fa també una reunió particular amb la família per analitzar el punt de partida, adequar-ne les activitats a les seves capacitats i que l'alumne tregui el màxim partit al bloc. D'aquesta manera, el docent pot observar la situació real d'aquests alumnes i buscar estratègies per tal de facilitar l'accessibilitat.

Tot això es veu complementat per les explicacions fetes pel mestre a les reunions de pares amb l'ajut de guies d'ús del bloc confeccionades pel Departament d'anglès del centre i la visualització d'un PowerPoint explicatiu. A continuació, presentem una breu descripció de les activitats plantejades i dels beneficis que aporten a les famílies, centrant-nos especialment en els alumnes amb NEE:

1. Expressió oral

A les sessions de grup partit treballem sistemàticament l'expressió oral emprant una gran varietat de situacions comunicatives. Els alumnes amb alguna discapacitat valoren positivament l'ús del programa *Text to Speech*, que pronuncia correctament el text escrit, present a la barra lateral del bloc. Aquesta eina compensa les dificultats que puguin tenir les famílies envers la llengua anglesa.

- a) **Diàlegs:** Es treballen a Cicle Superior, i per als alumnes suposen les activitats d'expressió oral més complexes, ja que els comporta treballar per parelles, elaborar el diàleg, preparar-ho a casa i posar en comú els gestos que realitzaran i controlar els nervis del dia de gravació. S'enregistra a tots els alumnes amb la càmera de vídeo i s'exposen al bloc algunes mostres maquetades pel mestre fent servir el programa *Pinnacle Studio 15*. Al final de l'Etapa Primària l'alumnat rep un DVD amb totes les seves gravacions, al voltant d'uns 100 enregistraments per alumne. Les famílies ens agraeixen que fem difusió d'activitats orals en què els alumnes són els protagonistes alhora que els fem partícips de la seva evolució en l'aprenentatge de l'anglès. A la primera sessió, l'alumne amb NEE participa a la confecció del diàleg amb algun dels seus companys. Al final de la sessió el mestre grava amb la seva veu el diàleg per a què tingui un model sobre el que treballar al llarg de la setmana. Posteriorment, envia l'mp3 al correu electrònic familiar. La setmana següent l'alumne enregistra el diàleg amb la seva parella, mitjançant el micròfon i el programa *Audacity*. Una vegada maquetades les gravacions, s'envia el feedback a les famílies analitzant l'enregistrament.
- b) **Enregistraments CLIL (Content & Language Integrated learning):** Exposicions orals per consolidar els aprenentatges que els alumnes han efectuat al llarg dels projectes interdisciplinaris als Cicles Mitjà i Superior. Els alumnes amb NEE es motiven per expressar continguts d'altres matèries en anglès. Els requereix més esforç i la seva producció és més minsa que treballant només la llengua anglesa; cal remarcar que els grups estan formats

per 4 alumnes i això rebaixa la durada de la seva intervenció. La consulta dels vídeos realitzats pels alumnes de cursos anteriors afavoreix la pràctica fora de l'aula. Al mateix temps, sense adonar-se'n milloren la comprensió del contingut i les estructures de les frases en anglès.

- c) **Role-Playing:** Als Cicles Inicial i Mitjà proposem diàlegs simples basats en personatges que ja coneixen. Primer escoltem el diàleg fent especial menció de les paraules difícils de pronunciar i el repetim entre tots interpretant els dos papers. Amb aquest tipus d'alumnat, i sempre amb el suport de l'auxiliar d'educació especial, projectem un *PowerPoint* del diàleg a la pissarra digital per a una millor visualització i fem pràctica amb el micròfon per a què s'escoltin per la megafonia de la PDI. Depenent de les seves habilitats, plantejem una activitat més complexa. Amb una freqüència d'un minut, van desapareixent paraules del diàleg projectat. Això afavoreix la memorització i la interiorització de les estructures lingüístiques treballades a cada unitat, finalment, els enregistrem amb *Audacity* i els pengem en un GLOG[2]. Així, des de casa, poden consultar-ne el resultat final.
- d) **Cançons:** en els cicles inferiors, fem les cançons de cada unitat com una oportunitat de millorar la pronúncia i la seqüència de les frases en llengua anglesa. A casa, els alumnes amb NEE, tenen l'oportunitat de practicar amb el *CD-Rom* les cançons treballades i imitar el seu model de pronúncia. Les famílies ens comenten que aquesta metodologia de treball els ajuda molt. A més, la implicació de l'alumnat i les seves famílies és molt alta. El fet de poder mostrar a les seves famílies les seves actuacions genera una interrelació emocional i d'aprenentatge que afavoreix l'assoliment dels objectius proposats.
- e) **Jocs de taula:** Fem adaptacions dels retallables adequant-los a les seves necessitats: mida de lletra, grandària dels dibuixos, simplificació del vocabulari... En acabar la sessió, els seus companys graven una mostra de com es juga per a què els alumnes practiquin anglès amb les seves famílies, d'aquesta manera, l'aprenentatge és bidireccional.
- f) **Embarbussaments:** Aquesta activitat és especialment complexa per l'alumnat amb NEE en una llengua que no és la seva però és especialment interessant per a treballar sons específics. Per minimitzar les dificultats, s'enregistra un model d'embarbussaments com a cloenda de la classe de preparació. aquest recurs és cabdal al Cicle Mitjà on la lectura és un dels objectius principals. Al llarg de la setmana, aquests alumnes tenen la oportunitat de practicar per a la sessió d'avaluació. Analitzant els resultats obtinguts s'observa una evolució ascendent de la fluïdesa i la pronúncia.

2. Preparació de dictats

La realització de dictats preparats, a partir de quart de primària facilita l'aprenentatge dels alumnes. Els alumnes amb NEE veuen en els dictats online, enregistrats pel mestre, una eina interessant per a l'aprenentatge de la llengua. El realitzen a casa amb l'ordinador, fent ús de les tecles (Ctrl +) per ajustar el zoom de la pantalla. Es corregeix automàticament, i d'altra banda, tenen l'opció de fer-ho en paper. Aquest mètode millora la consciència fonològica i redueix el nombre de faltes, ja que dona la possibilitat d'ajudar als alumnes que no tinguin a ningú que els pugui dictar en anglès. En la mesura de les seves possibilitats, són ells mateixos els que reflexionen sobre els seus errors i expliciten la seva millora.

3. Projectes col·laboratius amb altres centres

Els alumnes de Cicle Superior de primària tenen la possibilitat de participar en un projecte col·laboratiu amb diferents escoles europees: *E-twinning*. Aquest programa agermana dues escoles de països diferents que desenvolupen conjuntament un tema interdisciplinari. Per a

l'alumnat amb NEE, suposa prendre consciència de la pertinença a un món globalitzat utilitzant l'anglès com a llengua vehicular. La difusió al bloc ajuda a que els alumnes comentin el que han après dins l'àmbit familiar i amb el mestre mitjançant els comentaris.

4. Audiollibres en llengua anglesa

Fa un parell d'anys, en col·laboració amb la biblioteca de l'escola, vam inaugurar la secció d'Audiollibres a la pestanya superior del nostre blog, apartat "*Library*". Els alumnes i les seves famílies poden accedir als àudios dels contes en anglès que agafen en préstec cada setmana: escoltant la pronúncia, llegint plegats, ajudant a fer les seves primeres lectures en llengua anglesa. Algunes famílies ens confessen que van aprenent al mateix temps que ells, mentre contempen com van fent-se més autònoms. Per a l'alumnat amb NEE, aquesta eina els permet gaudir d'unes lectures en anglès que en cas contrari no serien accessibles.

5. Concursos de Comprensió Oral

Gràcies al material del portal educatiu *Brainpop*, el mestre selecciona per al Bloc diversos vídeos sobre un tema CLIL i elabora 5 preguntes que són contestades pels alumnes. Aquest concurs és aprofitable per als alumnes amb NEE, que accedeixen al vídeo i, amb l'eina CC (*Closed Caption*), poden llegir al temps que escolten l'àudio del vídeo. Això els facilita la resposta de les preguntes plantejades. No poden veure les respostes dels seus companys, però poden veure la relació d'alumnes que l'han contestat i comprovar la recepció del seu missatge. L'aprofitament d'aquesta activitat ve condicionada pel nivell d'implicació familiar.

Al final de cada curs escolar, s'entreguen tres llibres en anglès amb desplegable o pop-ups sobre un tema CLIL treballat al llarg del curs als alumnes amb més puntuació o als alumnes amb NEE que han demostrat interès per l'activitat.

6. Activitats online

Els alumnes tenen una setmana de termini per realitzar les activitats online i els comentaris rebuts són avaluats pel mestre que anota en una graella a la classe el resultat de cadascú. Aquestes activitats, són molt més fàcils per als alumnes amb NEE, ja que el suport auditiu i el fet de realitzar-les amb l'ordinador els motiva per assolir els objectius de l'activitat.

7. Consulta de deures

A la pestanya superior *English Homework*, els alumnes poden comprovar les tasques assignades tan sols fent una ullada al bloc. Les famílies agraeixen saber els continguts tractats a classe ja que facilita posar-se al dia en cas de no assistir a classe. A més d'això, l'auxiliar d'educació especial envia un e-mail a la família amb les activitats online i el termini d'entrega. D'aquesta manera, facilitem a les famílies l'accés a les activitats complementàries al treball d'aula.

8. Participació al Concert de Primavera de l'Escola

Els alumnes preparen una cançó en llengua anglesa amb l'ajut del mestre i del bloc de l'assignatura, on hi poden trobar els *karaokes* i les versions cantades de la cançó que hauran d'interpretar. Les famílies dels alumnes amb NEE troben especialment útil aquesta eina ja que d'aquesta manera, participen al procés d'aprenentatge dels alumnes. A l'aula, l'ús de gestos i la repetició coral de la cançó, unit al fet de realitzar classes predominantment de forma oral, afavoreix el seguiment de l'activitat per part d'aquest alumnes.

AVALUACIÓ

Per avaluar els enregistraments fem servir un codi de colors (del verd al vermell) que expliciten les dificultats de cada alumne i permeten comprovar l'evolució de la seva expressió oral.

Mitjançant la visualització del DVD amb les seves produccions, cada alumne reflexiona sobre les seves produccions orals i comprova la seva millora.

Pel que fa a als alumnes amb NEE, aquest mitjà de comunicació facilita la col·laboració família-escola i maximitza els beneficis de les activitats proposades.

CONCLUSIONS

Treballar seguint aquesta metodologia i tenint en compte la inclusió de l'alumnat amb NEE comporta una gran dedicació horària per part del mestre i treure temps d'on no hi ha. Malgrat això, l'agraïment de les famílies, i l'augment de la participació i la motivació dels alumnes envers les activitats proposades gràcies les TIC fa que l'esforç valgui la pena.

Notes:

[1] Bloc d'anglès de l'Escola Splai: blocs.xtec.cat/anglesceipsplai

[2] GLOG: pòster interactiu a www.glogster.com

Enllaços:

Concurs Bones pràctiques en TIC:

https://docs.google.com/a/xtec.cat/viewer?a=v&pid=explorer&chrome=true&srcid=0B2IACJOfjX5iYTgxMDkxZjktYWYzZi00YjI5LWUwNjgtNmE3MTI5ZjI0NmM4&hl=en_US

Entrevista a "Matí a 4 bandes" de Radio 4:

<http://blocs.xtec.cat/anglesceipsplai/2011/11/16/podcast-del-blog-dangles-a-radio-4/>

Fragment del programa "Do you speak English?" al "30 minuts" TV3

<http://www.youtube.com/watch?v=CWJitQEVn8>

Article "Lenguas extranjeras: de la teoría a la práctica"

<http://splaiprojects.wikispaces.com/file/view/Article+La+vanguardia.pdf/362451674/Article%20La%20vanguardia.pdf>

Correspondència amb l'autor: *Oscar del Estal Martínez*. E-mail: oestal@xtec.cat